

Danielpa Qillqan — Tawa Chunka Iskayniyuq Yupanakuy

Tinkisqa Watanakuna

Jeff Pippenger

2024-01-06

Juan Bautistaqa huk profeta kasqa, mayqenmi t'inkisqa chaskita hina.

“Profeta Juanqa iskay dispensasiyunkuna chawpinpi tinkichiq t'inkisqa karqan. Diospa rantin hina, payqa rikuchinanpaqmi sut'ita sayarqan leywan profetakunawan cristiano dispensasiyunpa tupanakuyninta. Payqa aswan pisiyachkaq k'anchaymi karqan, chaymantaq aswan hatun k'anchay hamunan karqan. Juanpa yuyayninqa Espíritu Santowan k'anchaykusqa karqan, llaqtanman k'anchayta qespichinampaq; ichaqa mana huk k'anchaypas urmamusqa runaman chay hina sut'iq k'ancharirqanchu, nitaq hayk'aqpas chay hinataq k'ancharinqachu, Jesuspa yachachiyninmanta, hinallataq ejemplonmanta llusqsimuq k'anchay hinaqa. Cristotaq Misionnintaq mana allinta entiendisqa karqanraq, llanthu sacrificiokunapi rikuchisqa unanchasqakuna hina. Juanpas manaraq llapanta unanchasqachu Salvador nisqa runa rayku jamuq wiñay mana wañuq kawsayta.” The Desire of Ages, 220.

Jesúsqa hinallataq huk t'inkikuna wataraq profeta karqa.

“Cristoqa kay pachamanta hanaq pachakama ñanta qatiykuchkan. Paymi iskay pacha ukhukunata t'inkichiq t'inkina kan. Paymi Diospa munakuyninta, uraykuywan kuyapayakuynintawan runaman apamun, hinallataq runataqa Paypa allin ruwasqanrayku oqarin Diospa allinyachikuyninwan tupanampaq. Cristoqa ñanmi, cheqaq kaymi, kawsaymi. Sasachakuy llamk'aymi qatiq rispa, huk raphi huk raphimanta, nanaywan hinaspa pisimanta-pisimanta, ñawpaqman hinaspa wichayman, ch'uya kaypa hinaspa santu kaypa ñanninpi puriy. Ichaqa Cristoqa hatun hunt'asqa yanapaynintam wakichisqa, sapa ñawpaqman purisqa raphipi musuq kallpata hinaspa Diosmanta kallpata qunanpaq, Diospa kawsayninpi. Kaymi yachaypas, kawsaypi mallkiyusqa yuyaypas, oficinapi makikuna llapanku munasqanku hinaspa hap'iyta kasqan; mana chayta hap'ispankuqa, sapa p'unchaymi Cristoqa causanman p'enqayta apamunku.” Testimonies, volume 3, 193.

Juan Bautistaq proféticollank'ayninqa kay pachapi kaq dispensasiyonta hanaq pacha santuario-man t'inkichiytaqa hap'irqan. Juanqa Jesús-ta ñawpaq kutipi rikuspalla rimarisqan ñawpaq simikunaqa kaykuna karqan:

Qhipa p'unchaw Juanqa Jesusta payman hamusqanta rikun, hinaspan nin: Qhawariychik, Diospa Corderonmi kay, paymi kay pachapa huchanta apaq. Juan 1:29.

Ichaqa Juanqa unanchanan karqan ñawpaq Israelmanta espirituyniyuq Israelman tikrayta, chaywanpas chay tikrayta entiendenqanqa pisillam karqan.

Cristoqa nirqan Juanpa cheqan kasqanta qhawachispa: “Ichaqa, ¿imataq qhawanaqpaq llusqirqankichis? ¿Huk profetachu? Arí, niykichis, aswanpas huk profetamanta.” Juanqa manan hamuq p’unchawkunapi ruwanakunata willanayllapaqchu huk profeta karqa, aswanpas karqan prometsqa wawa, paqarisqanmantapacha Santo Espirituwan hunt’asqa, hinaspataq Diospa akllasqan karqa huk sapa llamk’ayta junt’ananpaq, musuqchasqa runa hina, Cristo chaskinankupaq huk llaqtata wakichispa. Profeta Juanqa iskay dispénsacionkunapa chawpinpi tinkuchi t’inkikunan karqa.

“Judíokunapa religionninkuqa, Diosmanta karunchakusqankumanta qatiq, ashwanmi ceremoniasllapi sayarqan. Juanqa pisillaraq k’anchay karqan, hatunraq k’anchaypa qepanta hamunanpaq. Payqa runakunapa yuyayninkupi tradicionesninkumanta atinikuyta chhaphchiyta, huchankuta yuyarichiyta, hinaspa penitenciaman pusayta ruranan karqan; chay hinaqa Cristopa rurasqanta chaninchayta allinpaq wakichisqa kanankupaq. Diosqa Juanmanmi inspiraciónwan willarqan, profetata k’ancharispas, allin sunqu Judíokunapa umankumanta supersticiónta hinaspa tutayayta anchuchinanpaq, chaykunaga llulla yachachiykunawan achka miraykunata qispispa paykunaman tantakusqa karqan.”

“Jesusta qatiq aswan pisi yachachisqanpas, milagrunkunata qhawarispas, hinaspa Diospa yachachiy kamachikuyninkunata uyarispas, siminmanta urmaq sonqochakuq simikunata uyariqpas, Juan Bautistamanta aswan hatun allinkunawan kusiasqa karqa, aswan sut’i k’anchayniyoq kasqanrayku. Hucha sapi, urma runapa yuyayninmanqa mana huk k’anchaypas qhispirqanchu, nitaq hayk’aqpas qhispirqanqachu, kay pachapa K’anchaynin kaqninpa chawpinmanta willasqa karqan, kunanpas willasqa kachkan, chayllamanta mana hukmantaqa. Cristoqa, hinaspa kachamusqasqa ruwayninas, llanthu hina sacrificiokunallapi ch’usaqyachisqa yachakusqa karqan. Juan kikintapas yuyarqan Cristopa kamachikuynin Jerusalén llaqtapi kasqanta, hinaspa pacha kaypi kaq suyu kamachikuyta sayarichinqanta, chaypa runankunataq ch’uyakuna kanankupaq.” Review and Herald, April 8, 1873.

Apostol Pabloqa huk t’inkiq profeta karqan, sut’inchananpaqmi karqa qhawaykuy proféticokuna ima hina literalman espiritualman tikrakuqta. Paymi allinta entienderqa literal Jerusalénqa manaña profecíapa Jerusalénninchu kasqanta, chayqa ñam hanaq pacha Jerusalénman tikrakuq kasqanrayku.

Kay Agarqa Arabia suyupi Sinaí urqumi, hinaspataq kunan kaq Jerusalénwan tupachisqa kachkan; payqa wawanakunawan kуска watasqa kachkan. Ichaqa hanaq kaq Jerusalénqa libre, paymi llapanchikpa maman. Gálatas 4:25, 26.

Isca kinsa 2 Tesalonicensesmanta, maymantachus yuyaychasqayku, Pablo reqsichinmi cheqaq pagano Romaqa chay kallpay kasqanta, mayqanmi espírituyipi papal Romaqa wichariyninta tronoman hark’arqa wata 538 kama. Chay capítulo pi reqsichinmi “huch’ayoq runa”, Diospa templonpi tiyaykuq, kasqanta kikin “rey” nisqa Danielpa reqsichisqanwan capítulo chunka hukniyoqpi, versículo 36. Chaymanta qhawachiqnin, Daniel chunka hukniyoqpa qhepa soqta versículonkunapi “rey del norte” nisqa papaduyoq kayninta sut’inchasqaqa, Future for America-pa 1989 watapi yachay yapakusqanmantapacha llamk’achisqan cheqaq kaypa marco nisqata sayarichinapaq llave hina tukurqan.

Chaylla kapítulopi, Pabloqa reqsichirqa pagano Romapa papadoq hatarimuyninta hark'asqa llank'ananta, pagano Roma qichusqa kanan pacha kama; chayhinapi reqsichirqa Danielpa librunpi "sapa p'unchaw kaq" nisqaqa pagano Roma kasqanta. Chay chiqaq yachaymi tukurqa ancha hatun llaveta hina, chaywan takyasqa chiqaq yachaypa marconta sayachinapaq, mayqenchus 1798 watapi yachay yapakuyninta paqarichirqa.

William Millerpa historiapi, willakuyqa willasqa karqa huk ch'iqyasqa kuyuy Philadelphiamanta Laodiceaman pasanapaq kaqin. Future for Americapa historiapi, kunanqa Laodicea kuyuyanta Philadelphia kuyuyinman pasanapaq ch'iqyasqa kuyuyqa ruwakusqa kachkan.

Cheqaqa Pablo 2 Tesalonicensespi churaran, mayqenchus sut'incharqa tikrayta literal pagano Romamanta espiritual papal Romakama, chaymi Millerpa profetico entendimientonpaq marco tukurqa. Iskaynin, Juan el Bautistas hinallataq Pablopis, hatarichisqa karqanku sut'inchanankupaq tikrayta literalman. William Millerqa Juan el Bautista nisqawan rikch'achisqa karqa, hinaspan ruwanasqapi ancha esencial karqa reqsinanpaq ima relaciontaq tikraytaq kan paganowan papal Romaq chawpinpi, chay tikrayta Juan hatarichisqa karqa sut'inchananpaq.

Danielpa qillqasqanpiqa "sapa p'unchaypa" nisqamanta phisqa kutita rimakun, chaykunaqa sapa kuti papal atiyuniyoqpa unanchananta ñawpaqman hamun. Ñuqanchik qhawasqanchik profétic hukmanta hukman tikrayta contexto nisqanpi, chay phisqa rimaykuna llapallanku literal Roma-manta espiritual Roma-man tikrayta hap'in. Danielpa qillqasqanpi "sapa p'unchaypa" nisqaqa Habacucpa iskay tablankunapi rikuchisqa cheqaqkunamanta hukninmi; chayrayku sayarichisqa cheqaqmi karqa, amachasqa kananpaq; huk cheqaq, qhipamanqa llulla hinaspa suplantado joyakunawan qullqikunawan p'isturaykusqa kananpaq. Mana imapaqpas kachkanchu sapa cheqaq Habacucpa iskay sagrado gráfikunapi rikuchisqa kaqkunaqa Ellen Whitepa qillqasqankunapi directo hinaspa inspiracionniyoq ratifikacionkunata charinqa. Sayarichisqa cheqaqkunamanta mayqentaq mana chaskiyqa ("sapa p'unchaypa" nisqatapas yupaychaspa), chayqa kikin pachallapi Profeciapa Espiritupa autoridadnintapas mana chaskiy.

"Chaymantammi rikurirqa 'Sapa Punchawpaq' nisqaman hina, 'sacrificio' simiqa runapa yachayninwan yapasqa kasqanta, hinaspa mana qillqasqa qillqapa kayninman kasqanta; hinaspa Señorqa chayta allin cheqaq qhawariyta qorqa taripay pacha qayakuyninta willaqkunaman. Hukllachasqa kay kachkaptin, 1844 watamanta ñawpaqta, yaqapas llapallanmi hukllachasqa karqanku 'Sapa Punchawpaq' nisqapa allin cheqaq qhawariyninpi; ichaqa 1844 watamanta pacha, chay pantasqa chakra kaypi, huk qhawariykuna hap'isqa kanku, hinaspa tutayaywan chakra kaymi qatiqninman hamusqa." Review and Herald, November 1, 1850.

Paykunapa "juicio pacha horata waqyachiqkunapa", "sapa p'unchawta" yacharqanku paganismoq unanchaqnin hina, chaymantaqa/utaq pagano Roma hina. Paykunapa yachayninqa kay factotaqa hap'irqa: "sacrificio" nisqa simiqa manam Danielpa pasajenpi kananpaqchu karqa, maypichus traductoruna (runa yachaywan) King James Bibliamanta yaparqusqaku karqa. Pionerokunapa yachayninqa hinallataqmi hap'irqa: "sapa p'unchawta" nisqaqa sapa kuti huknin iskay unanchakunamanta, papal poderpa, hukninwan tinkisqa rikuchisqa kasqanta; hinaspapas paganismoqa ("sapa p'unchawta") sapa kuti papal unanchamanta ñawpaqta hamuq karqa.

Paykunaqa sapa kuti reqsisqa karqanku chay secuenciapi mayqenpichus hamurqanku profética historiaman. Danielpa hinaspa Apocalipsispa librokunaqa manam hayk'aqpas karuñanchu chay histórica secuenciamanta, maypichus paganismoqa papalismomanta ñawpaqta purin; hinaspapas Apocalipsis libro llullaq profetapa kinsa kaq desoladora poderta riqsichiypas, chay secuenciapa sapa kuti waqaychasqa kachkan.

Pabloqa yachachisqanman hina, profecíapi kikinmanqina kajkuna cruzpa pacha tiempopi espiritualman tikrasqa kasqanta mana yachachisqanmantaqa, Cristo Jerusalén llaqtapa thuñisqa kananmantam willasqanpi, Juanmanta hukllapi qelqasqa evangelio-kunapi rikuchisqanmanta, sasachakuy paqarin. Danielpa libropi “sapa p'unchay” nisqawan t'inkisqa papadopa iskay símbolonkunaqa ch'usaqyachiypa millay ruwaqmi kanku, hinaspa ch'usaqyachiypa huchallikuypas. Chay iskay símbolokunaqa uywapa señalta (chay millay ruwaqta) hinaspa uywapa rikch'ayninta (chay huchallikuyta) sut'inchanku.

Hucha llank'ariy papado-ta saquesqanmanhina hereje nisqankunata wañuchinapaq atiyta qusqanqa iglesiapiwan estadopi huñunakuymín, chaypi iglesiaqmi chay t'inkiyta kamachin. Chayrayku, Danielqa iglesiapiwan estadopi huñunakuyta, papal uywaqa rikch'aynin kasqanta, ch'inyaypa hucha llank'ariynin hina rikuchin. Bibliammi yupaychay mana Diospaq kasqanta abominación nispa reqsichin, papal kamachiyoqpa llapa ídoloyasqankunataq ídolo sábado-ninwanmi rikuchisqa kachkan, chaytan Juan uywapa señalnin nispa sutichan, Danieltaq ch'inyachiq abominación nispa sutichan.

Hukninmantamanta huk uchuy waqra lloqsimurqa, chaymi ancha hatunyakurqa urayman, inti lloqsimuqman, hinallataq sumaq allpamanpas. Chayqa hatunyakurqa hanaq pacha ejército-kamapas; ejército-manta wakinta, ch'askakunamantapas wakinta uray allpaman wikch'urqa, hinaspan paykunata sarurqa. Arí, payqa ejército-pa Principen-kamapas hatunchakurqa; payraykun sapa punchaw sacrificiota qichusqa karqa, hinaspa santuarionpa maynin urmachisqa karqa. Huk ejército-ta payman qusqaku sapa punchaw sacrificiopa contranpi hucha rayku; chaymi cheqaq kayta allpaman urmachirqa; ruraspanmi allinllata purichirqa, allinmi lloqsirqa. Daniel 8:9–12.

Kay versículokunata huk artikulopi aswan detallawan rimanayku, ichaqa chunka hukniyuq versículopi, Cristo contra hatunchakuspa sayariq kallpaqa Roma pagana karqan, paypa paqarisqan p'unchawpi wañuchiyta munasqankumanta, chaymantaq cruzpi tukukuyninpi ruwasqankukama. Chay versículopi nin: “paywan” (Roma pagana), “sapa p'unchaw kaqta qichurqan.” Hebreo simi “qichurqan” nisqaman t'ikrasqaqa “rum” nisqanmi, chayqa “hoqariy hinaspa hatunchay” ninanmi. Roma paganaqa paganismo religionta hoqarinqa hinaspa hatunchanqa, chaytaq historiapi cheqaqtapuni ruwarqanku. Chayraykun “Roma pagana” nisqa sutiyuq kanku.

Qatiqnin versículonmi reqsichin papal Romaqa huk “host” (fuerza militar) qospasqa kasqanta, chayqa “sapa p'unchaw”pa (paganismoq) contra kashaqta, utaq chayta atipananpaq kashaqta. Kaypas historiapa cheqaq factonmi, imaraykuchus fuerza militarqa papadopaq ruwasqa karqan (payqa hayk'aqpas mana kikimpa soldadoniyuq kashaspapas), atiyinman wiñayta hark'asqa kasqanta atipananpaq. Chay atiyimi pagano Roma-manta hamurqan. Chay fuerza militar, maytan payqa llamk'achirqan, “hucha ruray” nisqawanmi payman qorqan, imaraykuchus chay hucha

rukunaymi reykunapa ejercitonkuna kamachinanpaq saqerqan, chay reykunan payta 538 watapi trono pataman churayarqan; chay hucha rurayqa iglesiawan estadopa huñunakuyninmi karqan. Ñawpaqtaqa pagano Roma-mi versículo oncepi rimarisqa, yachaqta willaspa pagano Romaqa Cristopa contra sayarinqa, hinaspa paganismopa religionninta hatunchanqa.

Qatiq versículopaqa iglesiapaq estadopaq huñuykusqanpa huchanta rimarin, chaymi papadota atipanampaq hinaspa karunchanampaq saquesqa hark'ayta pagan Roma paymanta rurarisqanta. Willakuykuna iskaynin versículokunapa churasqanta sayachin. “Sapa p'unchay” ninqa ichapas pagan Romata rikuchin, chay atiyuniyoqta Kristu contra sayaqta, utaq paganismopa religionninta, chayta pagan Roma hatunchasqanta. Chaymanta “sapa p'unchay” nisqapa unanchan qatiykun papadowan, imaraykuchus iglesiapaq estadopaq huchallikuyninmi reqsichin, chaymi papadota kallpachin huk ejercitowan qhelli rurasqankunata rurananpaq. Danielpa kimsacaq llamkayninpi “sapa p'unchay” nisqanqa, tapuyumi, chaymantataq kutichiyta paqarichin, chaymi Adventismopa chawpi sayaynin aswan hatun.

Chaymantan huk santo rimashaqta uyarirqani; hinaspan huk santo nirqan chay rimashaq cierto santoman: “¿Hayk'aqkamataq kay rikuyqa kanqa sapa punchaw sacrificiomanta, ch'usaqyachiq huch'amanta, hinallataq santuario-tawan ejercito-tawan sarusqa kanankupaq?” Daniel 8:13.

Kay versículopi tapukuyqa ruwakun imamantaq hayka unayta rikch'ayninqa kanqa nispas; chaymi kutichiyta mañan unay kayta rikuchiqa, manataq huk p'unchawman otaq huk pacha puntoyman rikuchiqa. Tapukuyqa manam ima fechapi rikch'ayninqa hunt'akunqa nisqamantachu, aswanpas rikch'ayninpa unayninmanta. Kay versículoqa manam “¿Hayk'aqtaq?” nichu; “¿Hayka unaytaq?” nisqanmi. Rikch'ayqa ch'inyaykuchiq atiykunamanta kashan, ñawpa wakcha yupaychaymanta, “sapa p'unchaw” nisqawan sutichasqa, hinallataq papalismomanta, papakunay huchallikuyninwan sutichasqa; chayqa hunt'akun may pachachus payqa kay pachapi reykunawan waqlliyta ruwan. Chay iskay ch'inyaykuchiq atiqkunayqa, ñawpa wakcha yupaychaymanta qallarispas, chaymanta papalismowan qatiq, templota hinallataq soldado ayllutapas saruchinankupaq karqan “qanchis kutikama” unaypaq.

Ancha ancha allinmi reqsisinapaq, Babiliapa pacha qallarispas chiqap santwariupa sarusqa kasqanta, hinaspa 70 d.C. watapi paganu Roma Jerusalén llaqtata urmachisqankama chaymanta qatipakusqanta, qallariymanta tukukuyninkama paganu atiyuniyuqkunam ruraraqunku. Chayrayku, chiqap paganisdukuna—achka runakunay hina—chiqap santwariuta hinaspa chiqap huesteta (Diospa llaqtanta) sarurqanku. Ichaqa espiritual Romaqa espiritual Jerusalenta hinaspa espiritual Israelta sarurqan.

Ichaqa wasiman hawapi kaq patioqa, ama tupuychu; imaraykuchus mana judío nacionkunaman qosqa kashan. Paykunaymi chakiwan sarupaykunkuña llaqta sagradaqtam tawa chunka iskay killa. Iskay testigoykunamanmi atiyta qosaq; paykunataqmi waranqa iskay pachak suqta chunka p'unchay willakuyta rurankuq, llakilla p'achawan p'achallisqa. Apocalipsis 11:2, 3.

Juan Bautistaqa huk profeta karqan t'inkisqa chaskiq hina, kay pachapi santuario-manta hanaq pachapi kaqman dispensaqninpa tikrayta reqsichiq, ichaqa llank'asqanpa hunt'asqa kayninta mana

yachaspa. Pabloqa huk profeta karqan t'inkisqa chaskiq hina, dispensaqninpa tikrayta reqsichiq, literal Israel-manta (qhapaq runakuna) espiritual Israel-man. Jerusalenqa, iskay chunka iskayniyuq killakunata saruchisqa karqan chayqa, espiritual Jerusalenmi karqan.

“Kaypi rimarisqakuna—tawa chunka iskayniyuq killakuna,” hinaspa ‘waranqa iskay pachak soqta chunka p’unchawkuna’—kikinmi kan, iskayninkuqa Cristo-pa iglesian Roma-manta ñak’ariy ñit’isqa kanan pacha-ta rikuchin. Papa-pa hatun kamachikuyninpa 1260 watakunaqa A.D. 538 watapi qallarin, chayrayku 1798 watapi tukukunman karqan. Chay pachapi huk Francia suyu soldadokuna Roma-man haykurirqanku hinaspa papata preso-ruraqanku, payqa qarqusqapi wañurqan. May pisi p’unchawkunamanta qhipaman musuq papa akllasqa kasqanpas, papa-pa jerarquianqa manam hayk’aqqas chay ñawpaqpi charisqan atiyintaqa kutichispa apayta atirqanchu.” The Great Controversy, 266.

Pabloqa reqsirqanmi cruzpa historiapi pasaq chay tikraypi, hanaqpi kaq espiritual Jerusalén, “hanaqpi kaq” nisqa, tukusqa Diospa sutinta churaypaq akllasqan llaqtaman, hinallataq literal Jerusalénqa saquesqa Biblia profeciapa Jerusalénnin kayta.

Kay Agarga Arabia llaqtapi Sinaí urqumi; chayqa kunan kaq Jerusalénman tupachisqa, paywan kуска wawankunapiwan watasqa kachkan. Ichaha hanaq kaq Jerusalénqa libremita, paymi ñoqanchis llaqanchispa maman. Gálatas 4:25, 26.

Kay cheqaq yachayqa allin sutinpi hamut’ana ancha wakisqanmi, hinaspa literal Jerusalén nisqapa llulla ruranan hina Bibliamanta profeciakunapa unanchaqninman churayqa, Jesuitakuna rurarisqan pantachiy paqpartanmi, Roma llaqtapi papaqa anticristo kasqanmanta cheqaqta urmachinankupa. Chay llulla yachachiyqa apostata protestantismopi iñiyta paqarichin, chaymi paykuna pantaqta qhawarinku kunan p’unchay judío nación Israelta profeciapa unanchaqnin hina. Literal Jerusalénqa chakatanapa tiempomanta pacha manaña Diospa Jerusalénninchu karqa.

Jerusalén llaqtaqa manañam huk sagrado lugarñachu. Diospa ñak’ariyninmi chayman urmaykun, Cristota mana chaskisqanrayku hinaspa chakatapi wañuchisqanrayku. Huk yana qhelqa hucha-manta huchallikuymín chaypi tiyakun, hinaspa manam hayk’aqqas yapamanta sagrado lugar kanqachu hanaq pachapa ch’uyachiq ninakunaq mayllakusqan kama. Kay hucha-ñak’arisqa allpa tukuy hucha qhelqamanta ch’uyanchasqa kaptin, Cristoqa yapamanta Olivos Orqopi sayanqa. Chakinchik chaypi samakusqanpachaqa, iskayman t’aqakunqa, hinaspa hatun pampaman tukukunqa, Diospa llaqtanpaq wakichisqa. Review and Herald, July 30, 1901.

Jerusalén literalwan Jerusalén espiritualwan t’aqanakuyta ancha allin kasqanqa rimanqa, Cristoqa kay pachapa tukukuyninmanta willakusqanta yuyarispas. Tawa kaq kutipi Danielqa “sapa p’unchayta” sutichan chunka hukniyuq kaq qillqapi.

Hinanllataq makinkunam sayarinqaku paypa favorninpi, hinaspan kallpayuq santwariyuta qhelllichanqaku, sapa p’unchay sacrificiotapa qichunqaku, hinaspan churaykunqaku ch’usaqyachiq millay qhellita. Daniel 11:31.

Kay versículomi riqsichin pagano Romaq ruwasqanta, papadota kay pachapa trónonman churaypi watapi 538. “Brazokunaqa” rikuchin pagano Romaq militar kallpanta, papadota sayarichiqta

qallariymanta Cloviswan, Francokunapa reynin, watapi 496. Clovismanta qhipaman hukniray europeo reykuna llamk'arqanku papadota churanankupaq, ichaqa kay versículo riqsichin tawa imakunata europeo reykuna (brazokuna) ruwarqanku papadopa rayku, huchalikuqkama iglesiatawan estadotawan hukllachaspa Tiro llaqta qharminwan.

Paykunaqa papadota sayarirqakuptinku, Roma llaqtata “qhellichirqaku” icha thuñichirqaku, chay llaqtaqa kallpasapa kaypa unanchaqan karqa, pagan Romaqpas papal Romaqpas. Chay versiculopi qhellichiyqa watakunapi kutimanta kutin rurakurqa, Roma llaqta sapa kuti mana sayk'uspa soldadokunaq maqanakuykunaman urmachisqa kaptin. Chay Europamanta reykuna (makikunaqa) hinallataq “sapa p'unchayta qichurqaku.” Kay versiculopi “qichuy” nisqaman t'ikrasqa hebreo simiqqa manam “rum”chu, pusaq kaj capitulopi hina. Kay versiculopiqa “qichuy” nisqaman t'ikrasqa simiqqa “sur” nisqam, chayqa anchuchiyta nin. Europamanta reykunaq makinkunaqa 508 watapi papadoq wiñayninman paganokunaq hark'ayninta anchuchirqaku. Hinaqtiin 538 watapi, chay makikunaqa papadota kay pachaq tiyananman churarqu. Chay watallapitaq, Orleans Consejo nisqapi, papadoqa Domingo p'unchay kamachiyta sayarichirqa.

Domingota yupaychana p'unchay hinaqa, Paqariq Warmi White nisqanman hina “ídolo” sábado nisqañam; hinaspapas ídolo yupaychayqa “millay ruway” sutipa Bibliaq hunt'asqa sutichakuyninmi. Wata 538-piqa, pagano Romaq makinkunaq “ch'usaqyachiq millay ruwayta” churakurqa.

“Llapa mayqenkunachus wakch'ariykuqkuna, yupaychaykuqkunapas ídolo Sábado nisqata, chay p'unchayta Dios mana saminchashqanta, supayta hinaspa paypa angelninkunata yanapanku llapa kallpawan, Diospa paykunaman qorqa atiywan, chayta mana allin llamk'ayman q'ewqosqanku. Huk espiritusmanta kallpachasqa, mayqan yuyaychakuyta ñawsaqtaqnin, manam rikunkuchu domingo p'unchayta hatarichiyqa llapanpi Iglesia Católicaq kamasqa kasqanta.” Selected Messages, libro 3, 423.

Profecía hinallataq historiapas ñañaqa riqsichisqanchik chhaskisqaykuta kikinmanta sayachin versículo kimsa chunka hukniyuqpaq. Maypachachus niychik profeciapuni kay chhaskisqayta sayachin nispas, chayqa ninmi huk profeciakuna kasqanta, chaykunaqa kay kikin hechos nisqakunamanta rimanku, ichaqa kunan p'unchayqa mana chaykunata kay rimanakuyman apamuspa. Danielqa “sapa p'unchay” nisqanta pichqaq kaq, tukukuq kutipi llamk'achin capítulo chunka iskayniyuqpi.

Hinaspapas sapa p'unchaw sacrificio qichusqa kananmanta, ch'usaqyachiq millay abominación sut'ichisqa churakusqa kamaqa, waranqa iskay pachak qanchis chunka pusaqniyuq p'unchawkuna kanqa. Kusiqa kachun suyaykuspa chayamun waranqa kimsa pachak phisqa chunka phisqayuq p'unchawkama. Daniel 12:11, 12.

Profecíawan historiapas takyachinku, 508 watapi papakuna kamachiypa hatariyninman sayarikuyqa, yuyayman hina, tukukuqman chayarqa, kimsa allpa hark'akunaq qhipa kaqnin (Godos) saphimanta horqosqa kasqanrayku, imaynachus Daniel qanchis kaq kapítulu rikuchin.

Qhawarinikunata qhawaripa, chaykama huk huch'uy qhawara paykunapuramanta llusqsimurqa; chaypa ñawpaqninpi kimsa ñawpaq qhawarakuna sapinmanta hapiqsimusqa

karqaku. Hinaspataq, qhawariy, chay qhawarapi runapa ñawinkunaman rikch'akuq ñawikuna karqan, hatun imakunata rimayuq simipas. Daniel 7:8.

Kimsa waqranak chinkachisqa kasqanku iskay santu tablapi rikuchisqa kanku, chay kimsa allpalli hark'akunaq kimsayninmanta kimsan kaq Roma llaqtamanta qarqosqa kaptin, wata 508-pi, papal atiynin hatarimuyninpa contra sayasqa hark'ayqa qechusqa karqan. Chunka hukniyuq versículopi rimarisqa hatarichiyqa, 508 watamanta 538 watakama kimsa chunka watakunata sut'inchin. Chayqa kimsa chunka watakunata reqsichin, maypichus huchayoq runata Diospa templonpi sayachinapaq wakichikuy hunt'asqa karqan.

“Qichusqa” nisqa simiqa huknin sutinga “sur” nisqapas kashan, chayqa qichuy, anchuchiy niyta munan; hinaspa 508 watapi papadoq hatariyninpa contran sayaq atipanakuyqa qichusqa karqan (qichusqa apasqa). Chay p'unchaymanta qallarispa, waranqa iskay pachak isqon chunka watakunaqa 1798 wataman chayan, hinaspa papadoq wañuchiq ch'akininman. Waranqa kinsa pachak kimsa chunka phisqa p'unchaykunaqa ñawpaq llakikuy-man chayachin, hinaspa suyay pacha qallariyninman, 1843 wata tukukuypi anchata qayllanpi. Chay versoqa bendiciónta prometin chay 1843 wataman “hamuq”kunapaq. “Hamuq” nisqa simiqa tupay niyta munan. 1844 watapa ñawpaq p'unchayninmi ñawpaq llakikuyta señalakun, ichaqa 1843 watapa qhipa p'unchayninqa 1844 watapa ñawpaq ratullanta tupaykun. Huk watapa qhipa p'unchayninqa qatiq watapa ñawpaq p'unchayninta tupaykun. Chay p'unchaywan tinkisqa bendiciónqa historiapas, profeciapas sayachin.

Qatiq qillqapiqa qhipapiqa “sapa p'unchaw” nisqap ancha chaninniyuq, sapakamasqa chiqaq yachachiy kasqanta qhawarisunchik.

“1840–1844 watakunapi qusqa llapa willakuynikuna kunanqa kallpachasqa ruwasqa kanan, achka runakuna orientacionninkuta chinkachisqankurayku. Chay willakuynikunaqa llapa iglesiakunaman chayanan.”

«Cristoqa nirqan: “Kusisqas kachun ñawiykikuna, rikunkurayku; hinallataq rinriykikuna, uyarinkurayku. Cheqaqtapunin niykichis: achka profetakuna, chanin runakunapas, qankuna rikushankichis chaykunata rikuyta munarqanku, ichaqa manam rikurqankuchu; qankuna uyarishankichis chaykunata uyarinaytapas munarqanku, ichaqa manam uyarisqankuchu” [Mateo 13:16, 17]. Kusisqas kachun chay ñawikuna, 1843 watapi hinaspa 1844 watapipas rikusqa kaqkunata rikusqankurayku.»

“Willakuyqa qusqam karqan. Chaymantaqa mana unaychaychu kananmi chay willakuyta hukmanta rimarisa kutichinapaq, imaraykuchus pacha tiempokunapa señalkuna hunt'akuchkan; tukukuq llamk'ayqa ruwasqa kananmi. Hatun llamk'ayqa aslla pachapi ruwasqa kanqa. Diospa churayninmanta huk willakuyqa utqayllam qusqa kanqa, chaymi hatun qapariman wiñanqa. Chaypim Danielqa paypa rak'inpi sayanqa, testimoniunta qunanpaq.” Manuscript Releases, volume 21, 437.